ANALIZA PORÓWNAWCZA PODSTAW PROGRAMOWYCH DO HISTORII Z 2012 I 2018 ROKU – ZAKRES PODSTAWOWY

Porównywanie podstaw programowych z historii w zakresie podstawowym: obowiązującej jeszcze w trzyletnim liceum i czteroletnim technikum (weszła w życie w 2012 r.; DzU 2012, poz. 977) i tej, która będzie obowiązywała w czteroletnim liceum i pięcioletnim technikum od 2019 r. (podpisana przez minister edukacji 30 stycznia 2018 r.), nie jest łatwe. Autorzy starej podstawy programowej połączyli bowiem trzeci i czwarty etap kształcenia i utworzyli z niego „programowo spójną całość". W starej podstawie programowej w liceum (IV etap kształcenia) uwzględniono tylko wiek XX od końca I wojny światowej, ponieważ do wcześniejszych okresów odnosi się podstawa programowa dla gimnazjum (III etap kształcenia). Natomiast nowa podstawa programowa dla liceum przewiduje kurs całej historii – od starożytności do przełomu XX/XXI w.

Różnice między starą a nową podstawą programową

Stara podstawa programowa	Nowa podstawa programowa
Adresat	
Uczeń klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego i technikum	Uczeń liceum ogólnokształcącego i technikum
Liczba godzin w cyklu kształcenia	
2 godziny tygodniowo, ale trzeba zrealizować 60 godzin	8 godzin w cyklu kształcenia, po 2 godziny tygodniowo przez 4 lata (w przypadku technikum po 2 godziny w klasach 1–3 i po 1 godzinie w klasach 4–5)
Liczba godzin na poszczególne zagadnienia	
Nie podano liczby godzin, które należy poświęcić na poszczególne zagadnienia z podstawy programowej	Nie określono liczby godzin, które trzeba poświęcić na poszczególne zagadnienia z podstawy programowej. Podano zalecenia, które epoki omawiać w poszczególnych klasach, np. w klasie pierwszej: starożytność i średniowiecze
Zakres treści	
12 działów obejmujących XX w., w tym 7 działów dotyczących historii Polski	59 działów obejmujących całą historię, w tym 21 działów z XX w. 30 działów dotyczących historii Polski, w tym 13 działów z XX w.

AUTOR: Agnieszka Żuberek

Porównanie celów kształcenia i treści nauczania – wymagania szczegółowe

Stara podstawa programowa	Nowa podstawa programowa
We wstępie sformułowano efekty kształcenia ogólnego i zadania szkoły w w liceum i technikum	We wstępie sformułowano efekty kształcenia ogólnego i zadania szkoły w liceum i technikum. Dodatkowo w odniesieniu do każdego przedmiotu nauczania wymieniono szczegółowe efekty kształcenia i zwrócono uwagę na cele wychowawcze oraz kształtowanie postaw
Wymagania ogólne	
Cele kształcenia w zakresie chronologii, analizy i interpretacji historycznej oraz tworzenia narracji historycznej są takie same	
–	W analizie i interpretacji historycznej pojawia się dodatkowo następujące zadanie: „Uczeń ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych”
Wymagania szczegółowe	
W każdym dziale wymieniono kilka (najczęściej od 3 do 5) wymagań szczegółowych	
Wymagania sformułowano ogólnie	Wymagania sformułowano konkretniej, pojawia się więcej miejsc, postaci, szczególnie dotyczy to okresu II wojny światowej (np. Mokra, Katowice, Wieluń, Maksymilian Maria Kolbe, Antonina i Jan Żabińscy)
Zjawiska są porównywane wielopłaszczyznowo, np. „Uczeń porównuje totalitarne systemy hitlerowskich Niemiec i Związku Radzieckiego”	Zjawiska są porównywane wielopłaszczyznowo. W przypadku XX w. położono nacisk na kwestie polityczne oraz ideologiczne, np. „Uczeń porównuje funkcjonowanie aparatu terroru w ZSRS i III Rzeszy”
–	Po każdym okresie historycznym następuje zestawienie najważniejszych wydarzeń z dziejów Polski z wydarzeniami w Europie i na świecie

W nowej podstawie programowej znalazły się jeszcze warunki i sposób realizacji treści: zachęca się nauczyciela do przedstawiania różnego rodzaju źródeł z wykorzystaniem technologii informatyczno-komunikacyjnych (TIK), do wprowadzania pozalekcyjnych form edukacji historycznej (wycieczki do muzeów i miejsc pamięci: Muzeum Powstania Warszawskiego, Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej, konkursy etc.) oraz do „maksymalnej personalizacji przeszłości”, np. przez pokazywanie dokumentów audiowizualnych.